

การแก้ไขเบื้องต้น

เนื่องจากผลิตภัณฑ์เหล่านี้มักมีส่วนประกอบของสารเคมีที่ต่างกันไปและมีหลายชนิดดังได้กล่าวไปแล้วข้างต้น แนวทางการแก้ไขจึงมีความผันแปรแตกต่างกันไปด้วย นอกจากนี้ในกรณีที่ผลิตภัณฑ์มีความเป็นกรดหรือด่างอย่างแรง จะไม่แนะนำให้ทำการกระตุ้นให้เกิดอาเจียนอีกด้วย เพราะจะยิ่งส่งเสริมการทำลายเนื้อเยื่อของระบบทางเดินอาหารให้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นทางที่เหมาะสมที่สุดคือ การป้อนผงถ่านที่ช่วยในการดูดซับสารพิษ แล้วรีบนำตัวสัตว์ป่วยส่งโรงพยาบาลพร้อมบรรจุกัมมันต์ของสารพิษโดยเร็ว ซึ่งจะช่วยให้สามารถวางแผนทางการรักษาได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงทีมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- ★ Galler RW. and Messonnier SP. Handbook of Small Animal Toxicology and Poisonings. 2nd edition. St. Louis: Mosby; 2004.
- ★ Gupta RC, editor. Veterinary Toxicology, Basic and Clinical Principles. New York: Elsevier; 2007.
- ★ Klaassen CD, editor. Casarett and Doull's toxicology, The basic science of poisons. The McGraw-Hill companies, 2001.

ภาควิชาเภสัชวิทยา

คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชั้น 5 อาคารเรียนและปฏิบัติการ คณะสัตวแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

www.pharmaco.vet.ku.ac.th

Tel: 02-5797537

Fax: -02-579-7537

สารเคมีที่เป็นพิษในสัตว์เลี้ยงและ
ทวงในการแก้ไขเบื้องต้น ชุดที่ 2

เรียบเรียงโดย

ศร.บ.สพ.ดร. อำนาจ พิ้วพลเทพ

อ.สพ.ญ.ดร. ศรีญญา พิ้วพลเทพ

เอกสารเผยแพร่ความรู้

ภาควิชาเภสัชวิทยา

คณะสัตวแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารเคมีที่เป็นพิษในสัตว์เลี้ยงและ ทางในการแก้ไขเบื้องต้น ชุดที่ 1

1.2 ยาใช้ภายนอกสำหรับกำจัดไรซ์เรื้อน อะมิทราซ (Amitraz)

อะมิทราซเป็นยาในรูปแบบสารละลายที่ใช้ภายนอกสำหรับรักษาไรซ์เรื้อนในรูขุมขน โดยใช้ผสมน้ำในอัตราส่วนตามที่ผลิตภัณฑ์กำหนดแล้วเช็ดที่ตำแหน่งวิการหรือใช้สำหรับจุ่มแช่เฉพาะที่ นอกจากนี้ยังใช้เป็นส่วนประกอบหนึ่งของสารออกฤทธิ์ในปลอกคอกสำหรับป้องกันเห็บหมัดของสุนัขอีกด้วย สำหรับการเกิดพิษในสัตว์เลี้ยงสามารถเกิดขึ้นทั้งจากการดูดซึมของยาผ่านเข้าทางผิวหนัง การเลียกินตัวยาโดยตรง และการกลืนกินบางส่วนของปลอกคอกที่มียามผสมอยู่

อาการ

อะมิทราซจะมีผลเป็นพิษต่อระบบประสาทเป็นหลัก โดยทำให้สัตว์เลี้ยงแสดงอาการ ชี้น อาเจียน มึนงง สูญเสียการทรงตัวและการทำงานของกล้ามเนื้อไม่สัมพันธ์กัน ซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที อาการจะรุนแรงเพิ่มมากขึ้น โดยจะพบอัตราการเต้นของหัวใจเร็วผิดปกติ ความดันเลือดและอุณหภูมิร่างกายลดต่ำลง และมีการซีดของเยื่อเมือกต่างๆรวมด้วย

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

กรณีได้รับโดยการกิน

1. กระตุ้นให้เกิดการอาเจียนให้เร็วที่สุด และหากเกิดจากการกินปลอกคอกป้องกันเห็บหมัด ให้พยายามนำชิ้นส่วนที่กินเข้าไปออกมาให้ได้มากที่สุด
2. ป้อนผงถ่านเพื่อช่วยดูดซับสารพิษทุกๆ 3-4 ชั่วโมง

กรณีได้รับโดยการดูดซึมจากบริเวณที่สัมผัสยา

1. ล้างบริเวณดังกล่าวด้วยน้ำอุ่นที่สะอาดและสบู่หลายๆครั้ง เพื่อเจือจางความเข้มข้นของยาที่ตำแหน่งดังกล่าว ทั้งนี้ผู้ที่ทำการล้างควรสวมถุงมือยางในขณะล้างด้วย จากนั้นให้รีบนำตัวสัตว์ป่วยส่งโรงพยาบาลให้เร็วที่สุด

1.3 ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดภายในบ้าน

ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดที่มีใช้ทั่วไปมักมีส่วนประกอบของสารเคมีที่มีความเป็นพิษต่อสัตว์เลี้ยงมากกว่า 1 ชนิด และมักมีความเป็นกรดหรือด่างที่มีฤทธิ์ในการกัดกร่อนทำลายสูง ซึ่งสัตว์เลี้ยงมีโอกาสสัมผัสกับสารเคมีเหล่านี้ได้จากการกินเป็นหลัก และอาจมีบางที่สัมผัสกับเนื้อเยื่ออ่อนของร่างกายและก่อให้เกิดความเป็นพิษขึ้น พบว่าสารเคมีที่เป็นส่วนประกอบในผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดนั้นมักมีผลก่อให้เกิดความระคายเคืองเนื้อเยื่อทำลายเซลล์เยื่อและแทรกซึมเข้าสู่เนื้อเยื่อชั้นลึก ทำให้เกิดเนื้อตายอย่างรุนแรงได้ ทั้งยังถูกดูดซึมจากทางเดินอาหารเข้าสู่กระแสเลือด แล้วก่อให้เกิดความเป็นพิษต่ออวัยวะต่างๆเช่น ตับ ไตและระบบประสาทได้ ทั้งนี้อาการที่เกิดขึ้นจากสารเคมีในผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดจะมีความผันแปรแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับชนิดของสารที่ใช้และปริมาณที่ร่างกายได้รับ